

Simentalac u Hrvata

**Kalemljenje
paprike**

**Rezidba
maslina**

agrotehnika
ČASOPIS ZA POLJOPRIVREDE I KUMARICARSTVO
KOLPOVIZ 1000

**Prskalice
i njihova
uporaba**

**Cijena rada
strojeva**

**Traktorska
priča**

ovlašteni prodajno - servisni centar

FENDT

Pored prodaje i servisa nove mehanizacije BELJE REMONT d.o.o. vrši i prodaju rabljene poljoprivredne mehanizacije i priključnih strojeva uz povoljne uvijete plaćanja i mogućnost narudžbe.

BELJE REMONT d.o.o.

Osječka 4, 31300 Beli Manastir,
tel. +385 31 790-340 fax. +385 31 702-590

IMPRESSUM:

EU agro info

Časopis za prilagodbu hrvatske poljoprivrede Europskoj uniji i Glasilo Agroekološkog društva

Osnivači i izdavači:

K.K.P.S. marketing
Agro ekološko društvo

Direktor:

Ivan Prašnjak

Glavni Urednik:

Drago Sabolić

Adresa uredništva

EU Agro Info, OSJJEK
Osijek, Vijenac lipa 31
www.agro-eko.info

Izdavački savjet:

Werner Knopfler, dipl.ing. agr.
Franz Sauer, Jozephine Pfaff,
Dražen Rukovanjski, dr.vet. med.
Dunja Rukovanjski, dr.vet.med.
Prof.dr.sc. Dragutin Bodakoš, dr.vet.med.
Anto Kobaš, dipl.ing.agr.
Boris Palinkaš,
Vladimir Tribuljak, dipl.ing.
Prof.dr.sc. Gordana Bukvić
Doc.dr.sc. Mirjana Brmež
Prof.dr.sc. Vlatka Rozman
Damir Rukovanjski, dipl.ing.agr.
Zoran Galić, dipl.oec.
Marin Barić, dipl.ing.agr.
Igor Kovač, dipl.ing.agr.
Eugen Sauer, dipl.ing.agr.
Damir Vorkapić, dipl.ing.agr.
Zdravko Horvat

Marketing i prodaja

K.K.P.S. marketing
Osijek, Vijenac Lipa 31,
centrala 00385 (0)31 280297
e-mail: ivan.prasnjak@os.t-com.hr
Pretplata za Hrvatsku 6 brojeva 90 kuna,
12 brojeva 150 kuna
Jedinična cijena 18,00 kuna
Članovi Agroekološkog društva, Agro
kluba i Hrvatske udruge za promicanje
ruralnog turizma ne plaćaju posebno
pretplatu nego ga dobivaju u okviru
članarine

Rukopise i fotografije na upit vraćamo.

Pretisak preporučen i dopušten uz naznaku
"Iz EU Agro info". Pravo korištenja tekstova
i fotografija: EU farmer ltd, i AGRO BIZNIS
GmbH, te fotografija Iowa farmer today
i Illinois farm news. Tekstovi su djela
potpisanih novinara i autora i uredništvo
ne odgovara za eventualne nastale greške
i prouzročene štete. Tekstove osiguravaju
članovi AGRO EKOLOŠKOG DRUŠTVA

Grafičko oblikovanje:

Gilih grafički studio Osijek

Tisak:

Media Print Tiskara Hrastić d.o.o.
Zagreb

AGRO INFO

Aktualno

Slijedeće godine znatno uzavreljia sjetva uljane repice

I pioneer bacio šapu na oranične površine pod uljanom repicom 4

Pioneer ove godine predstavio svoju uljanu repicu

U Kotoribi bačena rukavica 6

Željko Đerek- HNS i Larix d.o.o. Mikanovci

Ni poticaji se ne isplaćuju do kraja 7

I Syngenta ima svoje hibride i jake adute7

Što kažu proizvođači o utrošku rada u uljanoj repici

Možda 150 kuna po hektaru 8

Uljanu repicu napada velik broj ekonomski značajnih štetnika

Repičin sjajnik na prvom mjestu 9

U hrvatskoj završila žetva najvažnije krušarice

Pšenice hrvati imaju dovoljno... 10

Govedarstvo

Električni pastir štiti kukuruz od divljih svinja 12

Izbor pasmine goveda za sustav krava-tele ... 20

Agropolitika

Izmjenjen pravilnik o provedbi modela kapitalnih ulaganja 14

Stočarstvo

Opremanje farmi svinja po pravilima struke .. 17

Uzgoj koza

Uzgojem koza do mesa, ali i izuzetno kvalitetnih sirava

Kvalitetna paša i sijeno jamstvo uspjeha 18

Pčelarstvo

Sve je više interesa za približavanje ekstenzivnom pčelarstvu

Što je eko med 21

Agro zakonodavstvo

Domaća jaka alkoholna pića hrvatskim zakonom pripremljena za europsku uniju24

Gospodarska vozila

Škoda Praktik..... 26

Pasmine golubova

Zagrebački prevrtač..... 27

AGRO TEHNIKA

Analiziramo

Natjecanje spremanja sjenaže u okrugle bale . 2

Reportaža

II natjecanje Slavonije i Baranje u spremanju sjenaže u rol-bale 4

Gnojovka

Joskin prikolice i deponatori rješenje su gnojovku sa stočarskih farmi

Direktno deponiranje gnojovke u tlo 8

Traktori

Traktor management sistem automatski regulira potrebnu snagu..... 10

Oranje

Vrijeme je natjecanja u oranju

Proizvođači plugova na velikoj kušnji 12

Strojevi u vinogradu

Strojevi za zelenu rezidbu i nošeni atomizeri.. 16

Preporuke

O radu s vučenim hardi prskalicama sa zračnom potporom 20

Massey Ferguson serija 7400

Britki i snažni 21

Predstavljamo: Eurowolf 554 21

Slijedeći broj izlazi 04. kolovoza 2008.

NOVCI ZA UDRUŽIVANJE PROIZVOĐAČA

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja Republika hrvatska, objavilo je Natječaj za dodjelu novčane potpore za mjeru 4. „Osnivanje i razvoj udruga poljoprivrednih proizvođača, uzgajivača riba i školjaka, te strojnih prstenova“ pod nazivom „Sufinanciranje razvojnih programa udruga proizvođača autohtonih proizvoda“ za 2008.godinu. Predmet Natječaja je prikupljanje ponuda programa rada udruga proizvođača i/ili prerađivača hrvatskih autohtonih prehrambenih proizvoda temeljem Pravilnika o provedbi programa razvitka seoskog prostora - za mjeru 4. „Osnivanje i razvoj udruga poljoprivrednih proizvođača, uzgajivača riba i školjaka, te strojnih prstenova“ pod nazivom „Sufinanciranje razvojnih programa udruga proizvođača autohtonih proizvoda“ koje će biti sufinancirane sredstvima Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja za 2008.godinu. Cilj Natječaja je poticanje i promoviranje rada strukovnih udruženja, udruga ili saveza udruga proizvođača i/ili prerađivača hrvatskih autohtonih prehrambenih proizvoda kao bitnih

čimbenika u promociji hrvatskih autohtonih prehrambenih proizvoda kako na domaćem turističkom tržištu, tako i na inozemnom, te pružanje pomoći u pogledu njihove zaštite oznakom izvornosti, oznakom zemljopisnog podrijetla ili oznakom tradicionalnog ugleda. Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja sufinancira 80 posto opravdanih troškova za program rada udruga proizvođača i/ili prerađivača hrvatskih autohtonih prehrambenih proizvoda, a najviše 120.000,00 kuna. ●

DANI HRVATSKIH KUPINA

BANDIĆ OBOŽAVA KUPINE

Dani hrvatskih kupina održavaju se na zagrebačkom Trgu Ante Starčevića, gdje će do 15. rujna građani moći kupiti to popularno voće, kao i kupinovo vino, sok od kupina, džem te mjerice kupina od 500 i 250 grama. - Litra vina od kupina stoji 50 kuna, sirup je

25 kuna, džem 15, a mjerica kupina 10 kuna - rekao je Zvonko Platužić, jedan od osnivača zadruge Kupina - EKO. Dodaje da su klima i tlo sjeverozapadne Hrvatske idealni za kupine. Suorganizator manifestacije je Gradski ured za poljoprivredu i šumarstvo. Pročelnik toga ureda Darko Vuletić rekao je da je proizvodnja domaće kupine dostigla 25 tona na godinu te da je želja Grada da se ona predstavi i Zagrebu i domaćem tržištu. Nakon već tradicionalnih Dana jagoda i Dana jabuka, Dani kupina postaju još jedna priredba u čast domaćega voća, koja će se održavati svake godine. «Ova manifestacija nastavak je kvalitetne suradnje Zagreba i Zagrebačke županije. Dva ureda za poljoprivredu dobro surađuju i vjerujem kako ćemo vrlo skoro na najfrekventnijim mjestima u gradu prolaznicima ponuditi i novu kulturu - ribiz ili malinu.» rekao je Bandić. ●

Preporučamo literaturu:

NAJFINIJI KOLAČI I TORTE

90 STRANICA, spiralni uvez, zbirka najljepših i najfinijih kremastih kolača naših baka, cijena 50,00 kn

KOLAČI IZ BAKINE PEĆNICE

90 STRANICA, spiralni uvez, buhtle, štrudle, krofne, pite i drugi tradicionalni kolači, cijena 50,00 kuna

HRANIDBA MLIJEČNIH KRAVA

120 STRANICA, autor: dr.sc. Marijan Posavi, sve o hranidbi krava muzara, cijena 80,00 kuna

HRANIDBA TELADI

50 STRANICA, autor: dr.sc. Marijan Posavi, sve o hranidbi teladi na OPG, cijena 30 kuna

PROIZVODNJA I KORIŠTENJE KRME

skupina autora, silaža, sjenaža na OPG, cijena 26 kuna

TRIHINELOZA

Skupina autora, cijena 5,00 kuna

TOV PILIĆA

Dr.sc. Đuro Senčić, cijena 40 kuna

HIGIJENA I ZAŠTITA VIMENA

Skupina autora, 50 stranica, cijena 40 kuna

ZAŠTITA PAPAKA

Skupina autora, 30 stranica, cijena 20 kuna

KRAVA MLJEKARICA

Skupina autora, 30 stranica, cijena 8,00 kuna

PROIZVODNJA PAPIRIKE

70 STRANICA, sve o uzgoju na otvorenom, i u plastenicima, cijena 50,00 kn

Narudžbe na tel:

098 9503745

NAJVEĆA KOŠNICA U ZEMLJI

županija predstaviti će se s najvećom košnicom u Hrvatskoj. Naime, za potrebe nastupa Virovitičko – podravske županije, počela je izrada najveće košnice (pletare) u Hrvatskoj. Na taj način će se dojmljivo dočarati značaj pčelara i proizvodnje meda u Hrvatskoj po čemu su pčelari s područja Virovitičko – podravske županije u vrhu Republike Hrvatske kako po broju košnica, tako i po proizvodnji meda. Uostalom, cjelokupan nastup Virovitičko – podravske županije, biti će temeljen na „priči o medu“, njegovim proizvodima i svemu onome po čemu je Virovitičko – podravska županija dobila nadimak „najslađa hrvatska županija“. Najveća košnica u Hrvatskoj biti će visoka više od tri metra, a izrađuju je Bravarija Sabo i Obrt Barnaki. O tome, ali o ostalim stvarima koje će činiti dio nastupa

Na ovogodišnjoj manifestaciji EKO ETNO Hrvatska 2008., sajmu proizvoda i usluga ruralnih područja, koja će se u sklopu Jesenskog međunarodnog zagrebačkog velesajam održavati od 16. do 21. rujna, Virovitičko – podravska

Virovitičko – podravske županije, na EKO ETNO Hrvatska 2008, bilo je govora na današnjoj sjednici Povjerenstva (predsjedavao je zamjenik župana Zvonimir Koić) za nastup VPŽ-a na navedenoj manifestaciji. ●

Proizvodnja biogoriva u Hrvatskoj

POTPORE ZA proizvodnju uljane repice potrebno je generalno ujednačiti, a cijene prepustiti da se izniviraju na tržištu, naglasila je Božica Marković, direktorica Sektora za poljoprivredu, prehrambenu industriju i šumarstvo HGK, na skupu o proizvodnji biogoriva u Hrvatskoj. Proizvodnju biogoriva treba razmotriti i s gledišta poljoprivredne proizvodnje, osobito radi odgovora na pitanja s kojim se obradivim površinama raspolaže, treba li uljarice proizvoditi za obnovljive izvore energije ili će ta proizvodnja i dalje biti vezana većim dijelom za prehranu, napomenula je Marković.

Hrvatska slijedi inicijativu EU, stoga je cilj postići udio biogoriva u ukupnom udjelu benzinskih i dizelskih goriva od 5,75 posto do 2010. godine, što je proizvodnja od 157.000 tona. Kapaciteti za proizvodnju u Hrvatskoj trenutačno su u tvrtkama Modibit iz Ozlja – 20.000 tona te Vitrex iz Virovitice – 9000 tona. Planirana je i gradnja novih pogona u Tvornici ulja Čepin – 60.000 tona, Europa Mill Vukovar – 35.000 tona te Ingra Slavonski brod – 150.000 tona, a postoje i druge poduzetničke inicijative. Strategija za 2012. godinu predviđa 90.000 do 100.000

hektara površine za uljanu repicu, a lani je na 13.000 hektara proizvedeno 39.300 tona uljane repice. Osnovno je pitanje kako osigurati sirovinu za dodatne predviđene kapacitete od 245.000 tona. Inače, poticaji su lani za uljanu repicu za proizvodnju ulja iznosili 2250 kn/ha, a za proizvodnju biodizela 2550 kn/ha. Potrebno je osigurati mehanizam koji će potaknuti proizvodnju sirovina te biogoriva, ali treba među tim proizvodnjama pronaći i kompromis. Površine na kojima se proizvodi uljana repica ipak su u porastu te se ona ove godine proizvodi na 18.000 hektara, a sljedeće se godine očekuje proizvodnja na 25.000 hektara. Kako je rečeno, ove je godine cijena od 3,5 kune po kilogramu uljanu repicu dovela među najisplativije ratarske kulture u Hrvatskoj, pa se stoga očekuje kako će se i više proizvoditi. (R.I.)

ŽUPAN NA OPG

POSJET ŠVABECIMA

Gradonačelnik Siska Dinko Pintarić, sa suradnicima, posjetio je Obiteljsko poljoprivredno gospodarstvo Štefice i Ivana Švabeca u Galdovu. Ovo gospodarstvo se uključilo u projekt pod nazivom «Proizvodi hrvatskog seljaka» kojeg je, na razini Hrvatske, pokrenula Udruga hrvatskih tržnica (UHT) i Zajednica udruga hrvatskih povrčara (ZUHP) s ciljem označavanja proizvoda, prvenstveno povrća, koji su proizvedeni na području Hrvatske, a koji se izravno na ovlaštenim tržnicama nude potrošačima. Sisak je jedan od rijetkih gradova u kojem se provodi akcija «certificiranja» proizvoda koje proizvode obiteljska poljoprivredna gospodarstva (OPG). Na području Siska i Sisačko-moslavačke županije projekt provodi Gradska tržnica Sisak, kao dugogodišnja članica UHT, i

Županijska udruga povrčara Sisačko-moslavačke županije «Vrt» (ŽUPSMŽ) kao članica ZUHP. ●

OTVORENJE LINIJE ZA PAKIRANJE POVRĆA

- U planu zadruge je kupnja zemljišta te izgradnja velikog centra za skladištenje, kontrolu kvalitete i pakiranje poljoprivrednih proizvoda

Sve veći zahtjevi tržišta za kontinuiranom isporukom kvalitetnih poljoprivrednih proizvoda dovode do osnivanja poljoprivrednih zadruga i do boljeg organiziranja poljoprivrednih proizvođača. Ovakav oblik udruživanja poljoprivrednih proizvođača je rješenje ne samo za velike nego i za manje proizvođače koji na tržištu ne mogu konkurirati velikim tvrtkama. Osim toga postoje veće mogućnosti za daljnje ulaganje i opremanje uz podršku jedinica lokalne i

regionalne samouprave. Tako je na području Varaždinske županije 05.12.2006. godine osnovana poljoprivredna zadruga „Varaždinsko povrće“, sa sjedištem u Vidovcu gdje se nalaze najveći proizvođači povrtnih kultura. Zadruga je započela svoj rad s devet proizvođača uz veliki interes drugih proizvođača koji su se naknadno uključili, te ih je trenutno petnaest. Na samom početku Općina Vidovec je dala svoju podršku ustupanjem prostora za zadrugu, dok je uz pomoć MPŠVG i Va-

raždinske županije nabavljena informatička oprema. Zadruga se javljala na mnoge natječaje te aktivno sudjelovala na brojnim sajmovima. Kako bi se osigurao što kvalitetniji proizvod kreće se u modernizaciju procesa pripreme, pakiranja i prijevoza povrtnih kultura (krumpir, kupus, luk, kelj, salata, rajčica, batat, krastavci, paprika, celer i druge povrtno kulture). Putem operativnog programa za povrćarstvo nabavljena je nova linija za pranje i pakiranje povrća, rashladno dostavno vo-

zilo i viličar. Uz razumijevanje Općine Vidovec ustupljen je skladišni prostor gdje je smještena linija za pakiranje. U planu zadruge je kupnja zemljišta te izgradnja velikog centra za skladištenje, kontrolu kvalitete i pakiranje poljoprivrednih proizvoda. Na početku sezone pakiranja upriličeno je svečano otvorenje linije 13.06.2008. godine uz brojne goste i predstavnike općine i županije koji su sufinancirali dio troškova.

Mara BOGOVIĆ, dipl.ing.agr. /HZPSS, stručni savjetnik

MANJA PAKIRANJA LAKŠE PROBIJAJU PUT DO POTROŠAČA

- Kamion-hladnjača s prikolicom danas je uvjet za distribuciju jer se proizvodi više ne smiju dopremiti u kamionima s ceradom

Uvidjeli smo da tržište traži takva pakiranja, a na tržištu danas moraš biti konkurentan ističe upraviteljica zadruge Valentina Peharda. Vidovečki zadrugari, među kojima se većina bavi proizvodnjom krumpira, taj proizvod danas pakiraju u vreće od dva, 2,5 i pet kilograma. Velika pakiranja od 25 do trideset kilograma više ne prolaze jer nema ulične prodaje, niti ih se može prodati na tržnici, piše Večernji list. Kupci traže manja pakiranja, a poljoprivrednici su se tome morali prilagoditi. Vidovčani imaju ugovore s tri trgovačka lanca, a manja pakiranja te dopremanje robe u kamionu-hladnjači bili su uvjet poslovanja. Kamion-hladnjača s prikolicom danas je uvjet za distribuciju jer se proizvodi više ne smiju dopremiti u kamionima s ceradom rekla je Peharda. Osim krumpirima, bave se i uzgojem luka, a nekoliko njih uzgaja sve povrće. Večernji list piše i da je njihov ulazak u

zadrugu, donio povećanje prodaje, jer više nemaju "prazan hod" između proizvodnje i prodaje krumpira i kupusnjača, nego to nadoknađuju ostalim povrćem. Ulazak u zadrugu za sve je proizvođače veliki pomak jer su shvatili da sami ne mogu opstati na tržištu.

Teško se sam probijati i plasirati robu. Mi imamo ugovorena tri trgovačka lanca, tržište nam je donekle osigurano, a na nama je da im osiguramo kvalitetu i količinu koju traže. Mnogo je lakše kad znate da imate kamo i komu prodati svoju robu kazala je V. Peharda.

Osim u pronalaženju tržišta, zadruga svojim članovima pomaže pri nabavi pesticida, umjetnih gnojiva i reprod materijala jer zadruga može ostvariti neke popuste, koje proizvođači sami ne mogu ●

DOMAĆE TRŽIŠTE VOĆA I POVRĆA U LIPNJU 2008. PREMA TRŽIŠNO INFORMACIJSKOM SUSTAVU U POLJOPRIVREDI

KRUMPIR I SALATA JEFTINIJI NEGO PROŠLE GODINE

Na domaćem tržištu voća i povrća tijekom lipnja o. g. nije bilo većih oscilacija cijena voća i povrća. Naprotiv, primijećen je pad cijena u odnosu na svibanj, posebno cijena povrća u veleprodaji i na tržnicama, što je karakteristično za ovo razdoblje u godini.

Kod povrća u lipnju je primijećeno samo poskupljenje češnjaka (1,83 %), šarenog graha (2,25 %) i crvenog radića (10,44 %) na veletržnicama, odnosno, crvenog luka (1,8 %) i šampinjona (2,0 %) na tržnicama, dok su ostali proizvodi bili jeftiniji nego u svibnju. To pojeftinjenje je na veletržnicama iznosilo od 2,23 % kod špinata do 46,68 % kod paprike babure, a na tržnica-

ma od 2,6 % kod crvenog kupusa pa sve do 30,7 % kod salatnih krastavaca.

Od povrća su na tržnicama u lipnju bili jeftiniji u odnosu na lani samo krumpir (8,5 %), zelena salata kristal (2,2 %) i endivija (1,5 %), a ostalo je povrće bilo skuplje između 3,6 % (crveni luk) i 55,9 % (crveni kupus).

Na veletržnicama su jeftiniji u odnosu na prošlu godinu bili salata, salatni krastavci cvjetača, krumpir, mladi krumpir, špinat, crveni luk; od 1,32 do 20,18 %. Ostale su vrste povrća na veletržnicama, čije se cijene, prate bile

skuplje i to između 2,09 % (mladi luk) i 35,8 % (crveni radić).

TISUP

DEKLARACIJA MORA BITI JASNA I TOČNA PO PRAVILNIKU

- Ekstra djevičansko maslinovo ulje je proizvod dobiven izravno iz ploda masline isključivo mehaničkim postupcima, koji sadrži najviše 0,8 grama slobodnih masnih kiselina izraženih kao oleinska kiselina na 100 grama proizvoda

Proizvodi od maslina, odnosno ulja od maslina se razvrstavaju u kategorije i stavljaju na tržište radi prodaje krajnjem potrošaču pod sljedećim nazivima:

1. Djevičanska maslinova ulja

a) Ekstra djevičansko maslinovo ulje je proizvod dobiven izravno iz ploda masline isključivo mehaničkim postupcima, koji sadrži najviše 0,8 grama slobodnih masnih kiselina izraženih kao oleinska kiselina na 100 grama proizvoda i koji udovoljava svim zahtjevima karakterističnim za ovu kategoriju

b) Djevičansko maslinovo ulje je proizvod dobiven izravno iz ploda masline isključivo mehaničkim postupcima, koji sadrži najviše 2 grama slobodnih masnih kiselina izraženih kao oleinska kiselina na 100 grama proizvoda i koji udovoljava svim zahtjevima karakterističnim za ovu kategoriju

2. Maslinovo ulje sastavljeno

od rafiniranog maslinovog ulja i djevičanskih maslinovih ulja je proizvod dobiven miješanjem rafiniranog maslinovog ulja i djevičanskih maslinovih ulja osim maslinovog ulja lampante, koji ne sadrži više od 1 grama slobodnih masnih kiselina izraženih kao oleinska kiselina na 100 grama proizvoda i koji udovoljava svim zahtjevima karakterističnim za ovu kategoriju

3. Ulje komine maslina je proizvod dobiven miješanjem rafiniranog ulja komine maslina i djevičanskih maslinovih ulja osim maslinovog ulja lampante, koji ne sadrži više od 1 grama slobodnih masnih kiselina izraženih kao oleinska kiselina na 100 grama proizvoda i koji udovoljava

Detalj se jedne od degustacija ocjenjenih ulja

svim zahtjevima karakterističnim za ovu kategoriju

DEKLARIRANJE I OZNAČAVANJE MASLINOVIH ULJA

Kod deklariranja ili označavanja proizvoda primjenjuju se odredbe posebnog propisa kojim se propisuje opće deklariranje ili označavanje hrane, te sljedeće odredbe:

Jasnim i neizbrisivim slovima moraju biti navedene i sljedeće informacije o kategoriji proizvoda:

- za ekstra djevičansko maslinovo ulje: »ulje visoke kakvoće dobiveno izravno iz ploda masline isključivo mehaničkim postupcima«;

– za djevičansko maslinovo ulje: »ulje dobiveno izravno iz ploda masline isključivo mehaničkim postupcima«;

– za maslinovo ulje sastavljeno od rafiniranog maslinovog ulja i djevičanskih maslinovih ulja: »ulje dobiveno miješanjem rafiniranog maslinovog ulja i (ekstra) djevičanskog maslinovog ulja«;

– za ulje komine maslina: »ulje dobiveno miješanjem rafiniranog ulja komine masline i djevičanskog maslinovog ulja« ili »ulje koje se sastoji isključivo od ulja dobivenog obradom komine masline i ulja dobivenog izravno iz ploda masline«.

Mogu se navesti i podaci o:

– udjelu slobodnih masnih kiselina ili maksimalnom, udjelu slobodnih masnih kiselina uz obavezno navođenje vrijednosti peroksidnog broja, količine voskova, vrijednosti K232, K270 i K utvrđenih metodama koje su propisane posebnim propisom, znakovima iste veličine, u istom vidnom polju;

– senzorskim svojstvima, ako

se temelje na rezultatima senzorske analize provedene prema metodi koja je propisana posebnim propisom, te korištenjem isključivo pojmova koji su navedeni u toj metodi.

Navod »prvo hladno prešanje« može se navesti samo za djevičansko ili ekstra djevičansko maslinovo ulje dobiveno pri temperaturi prerade nižoj od 27°C prvim mehaničkim prešanjem maslinovog tijesta hidrauličnom prešom;

Navod »hladni postupak« može se navesti samo za djevičansko ili ekstra djevičansko maslinovo ulje dobiveno pri temperaturi prerade nižoj od 27°C procjeđivanjem ili centrifugiranjem maslinovog tijesta.

... Mario PEŠUT

REZIDBA - OSIGURANJE KVALITETNOG URODA

- **Kalendarsko vrijeme rezidbe odgovara periodu zimskog mirovanja kao najprikladnije, ili vrijeme sredine ljeta, kada maslina prividno miruje, i to spada u dopunsku rezidbu. U pravilu nema ograničenja za rezidbu, jer je maslina uvijek dobro podnosi**

Neka osnovna pravila rezidbe masline:

- Rezidbu provodimo zbog osiguranja obilnog i kvalitetnog uroda. Time nastojimo uspostaviti ravnotežu između lisnate mase-vegetacije i uroda.

- Rezidbom stvoriti mogućnosti: lake i dohvatljive obrade mehanizacijom, rezidbe, prskanja, berbe... pa predvidjeti stanje stabla, ne za godinu-dvije, nego za 5 ili 20 godina.

- Stalnom rezidbom spuštati pobjegle grane na dohvat ruke ili manjih skala – ljestvi.

- Težiti formiranju krošnje u obliku kotla (jedna od mogućnosti), s račvanjem grana na 90 do 120 cm. Kao kod kotla ili lijevka, sredina treba biti čista, da se u krošnji odrasle masline čovjek nesmetano može pokretati. Maslina će godinama pod teretom grana i ploda spustiti grane ka zemlji, pa će ih trebati podrezivati.

- Formirati stablo od prve godine uzgoja, pa se neće kasnije morati praviti radikalni rezovi.

- Ne podkresivati sporedne grane odozdo, jer će se stvoriti beskorisne i visoke «metle», nego ravnomjernim rasporedom obući grane od početka do kraja.

- Rezidbu po mogućnosti provoditi svake godine.

- Bez straha odstraniti neku granu, jer maslina ima odličnu moć obnavljanja.

- Nije neophodno tražiti rodne i nerodne grane, jer se teško razlikuju, nego vršiti prorjeđivanje gustih grana, ili jednorednim zahvatima jače ili slabije prikraćivati cijele skupove ili dijelove grana. Vršno ostavljene grane iza tih rezove ne ostavljati prema unutrašnjosti krošnje, nego prema vani.

- Odstranjivati suhe grane, koje su posljedica zapuštenosti.

- Odstranjivati unutarnje, snažne, vertikalne grane, tzv. vodopije, zimi ili još ljeti.

- Neuhranjena, oštećena i stabla nakon rodnije godine jače rezati.

- Maslina je zimzelena kultura, pa bez velike potrebe ne odstranjivati 60 ili 80 % vegetacije. To se radi samo kod zapuštenih stabala, koja iza rezidbe izgledaju gola, ali se brzo obnove, i rezidbu stalno treba provoditi, da se ubrzo ne

vрати isto stanje.

- Zbog regeneracije iza požara ili starosti, procijeniti dali izrezati cijelo deblo iz zemlje (ne pri zemlji) i ostaviti oko 3 mladice iz guka, ili prikratiti još uvijek solidno postojeće stablo, kako bi nove mladice krenule na 100 do 120 cm. visine.

- Za rezidbu koristiti pravi voćarski

alat, voćarske škare (bolje voćarske škare s 2 sječiva, nego vinogradarske) i specijalne profi pilice s tzv. «turbo zubom», iza kojih ostaje gladak rez, pa time izbjegavati korištenje velikih škara za grane, koje djelomično gnječe grane. Loš alat zna izazivati slabije zarastanje rana. Kod nekih voćaka izaziva smolarenje.

- Ne ostavljati dugačke čepove dijela grane, koji ostaje na stablu. Duljina čepa treba odgovarati polovici debljine odrezane grane ili nešto kraće. Sve veće grane premazati voćarskim voskom.

- Kalendarsko vrijeme rezidbe odgovara periodu zimskog mirovanja kao najprikladnije, ili vrijeme sredine ljeta, kada maslina prividno miruje, i to spada u dopunsku rezidbu. U pravilu nema ograničenja za rezidbu, jer je maslina uvijek dobro podnosi.

- I vrlo važno pravilo: «bolje je rezati nestručno i loše, nego nikako».

Preneseno s: www.7maslina.net

Bolje je rezati nestručno i loše, nego nikako

MASLINARSTVO

Preporučujemo uljare:

- PZ Hvar O. Hvar
- PZ Podšpilje O. Vis
- Blato 1902 d.d. Blato, O. Korčula
- Žanetić d.o.o. Blato, O. Korčula
- Uljara Živogošće, Živogošće
- PZ Južni Primošten, Primošten
- Južni
- Uljara "Radelić", Gradac
- Uljara Falkom, Primošten južni
- Uljara Vodice, Vodice
- Murterska uljara O. Murter
- PZ Pošip Čara, O. Korčula
- PZ Jedinstvo, Smokvica, O. Korčula
- PZ Lastovo, O. Lastovo
- PZ Olib, O. Olib
- PZ Maslina, Kali, O. Ugljan
- Uljara Punat, O. Krk
- PZ Selčanka Selca, O. Brač
- Olma Makarska
- PZ Poljica O. Hvar
- Uljara "Vladimir" Sutivan, O. Brač
- Uljara "Bodulica" Zaglav, Dugi otok
- Uljara "Sv. Petar" O. Rab
- Uljara "Zlatno Zrno" Biograd
- Uljara "Bilaja" Najevi
- Uljara "Tisno" Tisno, O. Murter
- PZ Marina Marina
- PZ Milna Milna, O. Brač
- Institut za jadranske kulture i melioraciju krša Split
- Uljara "Matić" O. Rab
- PZ Pirovčanka Pirovac
- PZ Orgula Marušići
- Uljara "Zverinac" O. Zverinac
- PZ Cres O. Cres
- Uljara "Ivanišević" Krilo
- Jesenice
- Uljara "B.N." Marina, Svinca
- Uljara "Posedarje" Posedarje
- Uljara "Podgora" Podgora
- Uljara "Grikula" Pučišća, O. Brač
- Uljara "Dočić" Rab, O. Rab
- Uljara "Bralić" Šibenik
- Uljara Božić, Svirče, O. Hvar

Želite li preporučiti još neku uljara slobodno javite na broj 0915106956 i mi ćemo ju objavljivati u narednim brojevima

ISTAKLI PREPOZNATLJIVOST, SPECIFIČNOST I KVALITETU

- Nakon godine dana i promocije projekta «Naši proizvodi» uzgajivači simentalskog goveda Požeštine, udruženi u Udrugu, u suradnji sa Hrvatskim zavodom za poljoprivrednu savjetodavnu službu, Odsjek Požeško-slavonske županije otpočeli susa označavanjem svojih proizvodnih štala

Svečani događaj početka obilježavanja štala odvio se 03. srpnja 2008. godine na imanju obitelji Kovačević iz Poloja gdje je promoviran znak «MLIJEKO IZ ZLATNE DOLINE» i obitelji Polak iz Zarilca gdje je promoviran znak «JUNETINA IZ ZLATNE DOLINE». Narednih dana biti će obilježeno 75 štala, članova Udruge, kod kojih se proizvodi mlijeko, te 10 štala članova Udruge koji se bave tovom junadi. Tijekom svečanog predstavljanja riječi pozdrava su uputili, gosp. Goran Lipavić iz Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, Tomislav Majetić, predsjednik Udruge uzgajatelja simentalskog goveda Požeštine, Miroslav Kovač, voditelj projekta i rukovoditelj HZPSS, Odsjek Požeško-slavonske županije, te domaćini Damir Kovačević i Drago Polak.

Ne čekajući da se stvari oko njih dogode ili da ih netko drugi uvjerava kako je ono što imaju vrijedno, uzgajivači simentalskog goveda Požeštine, udruženi u Udrugu, započeli su sa označavanjem svojih objekata. Oznake koje će biti vidno istaknute na njihovim štalama u kojima se proizvodi mlijeko i meso označiti će njihovu proizvodnju već na prvi pogled. Ne samo označiti, već i istaknuti njihovu specifičnost, prepoznatljivost i kvalitetu.

Sa projektom se je započelo prošle godine u srpnju kada su promovirana osnovna načela projekta pod nazivom «Naši proizvodi» uz još jedan projekt koji slijedi, po označavanju štala, a nazivamo ga

«Mliječni putovi Zlatne doline». Projekti su komplementarni i proizašli su iz Strategije rada Udruge u razdoblju od 2005. do 2010. (Stvaranje proizvoda s obilježjem prostora – proizvod sa markicom). Projekt je do sada isključivo financiran iz sredstava Udruge, na što smo osbito ponosni, a podrška projektu došla je iz Hrvatskog zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu, Odsjek Požeško-slavonske županije.

Označavanje štala ima za cilj;

- osnažiti rad Udruge i njenih članova i motivirati iste,
- istaći prepoznatljivost i jedinstvenost područja i proizvodnih uvjeta koji vladaju u prostoru Zlatne doline,
- zaštititi i označiti porijeklo sirovine (proizvoda obiteljskih gospodarstava), te gospodarski razvoj i opstanak u seoskoj sredini,
- odgovoriti na drugačiji način na probleme koji se pojavljuju u stočarskoj proizvodnji. Skrenuti pažnju na stvarne proizvođače i njihove probleme.

- Povećati povjerenje u zajednici, prema potrošačima i prerađivačima kroz stalne razgovore i pregovore,
- stvaranje partnerskih odnosa na temelju oznake proizvoda iz Zlatne doline.

Podržite nas u našim nastojanjima da, u okviru svoje strategije i sredstava koja imamo, uspijemo u našoj zajednici stvoriti dobre uvjete i atmosferu u kojima će naši članovi, a i svi ostali kojima je život vezan uz selo i seoski prostor, moći podići standard života i proizvoda. Svoja znanja, iskustva i model nudimo i drugima, te ćemo u tome rado pomoći. Uz to što smo promovirali proizvode naših članova, promoviran je i sam uzgoj simentalskog goveda. U nastavku Vam predstavljamo znakove kojima će biti označene štale naših članova.

... Miroslav KOVAČ

IDEALNA PASMINA ZA DRŽANJE U SISTEMU KRAVA-TELE

- **Mesna komponenta je nezaobilazna kod kombinirane simental pasmine. Ona se odlikuje visokim kapacitetom rasta, odličnom mišićavosti te mekanim i ukusnim mesom.**

Cilj je uzgojiti govedo kombiniranih svojstava sa visokom proizvodnjom mlijeka i mesa. Njemački simentalac može konzumirati velike količine krmi, postiže visoku proizvodnju, redovno se teli, rano je zreo i dobro je prilagodiv. Posebna pozornost se pridaje čvrstom, dobro oblikovanom vimenu koje se lako muze, ispravnim, suhim zglobovima sa čvrstim papcima, dobrom mišićavosti i optimalnim okvirima.

Proizvodnja mlijeka je najvažnije svojstvo u gospodarskoj isplativosti i uspjehu simental pasmine. Njoj se u uzgoju pridaje najveći značaj. Ova pasmina uz visoku mliječnost posjeduje i visoki postotak mliječne masti kao i bjelančevina. Budući da je bjelančevina u mlijeku kvalitetna, ona je pogodna za proizvodnju velike količine sira najbolje kvalitete.

Mesna komponenta je nezaobilazna kod kombinirane simental pasmine. Ona se odlikuje visokim kapacitetom rasta, odličnom mišićavosti te mekanim i ukusnim mesom.

Njemački simentalac je k tome idealna pasmina za držanje u sustavu krava-tele. U Njemačkoj ima oko 200 000 grla koja se koriste u sustavu držanja krava-tele. Ako se tome pridoda i preko 13 000 simental krava koje se vode u matičnim knjigama mesnih pasmina vidljivo je da je to najbrojnija pasmina u sustavu držanja krava-tele u Njemačkoj.

Proizvodnja: 5 689 kg mlijeka, 4.14% mliječne masti, 3.50% bjelančevina

Težina: preko 750 kg. Visina grebena krava: 138 - 142 cm

Podrijetlom je iz doline rijeke Simme u Francuskoj. Razvijao se kao alpska pasmina na triju osobina. Zbog svojih proizvodnih karakteristika proširio se u posljednjih 90 do 100 godina u mnoge europske zemlje.

Dominantna je pasmina goveda Srednje Europe. Današnji službeni naziv u svjetskim okvirima je Simmental - Fleckvieh. Dominiraju dva tipa: švicarski simentalac i njemački Fleckvieh.

Ostali relativno čisti tipovi su češki, slovački, bugarski, talijanski i slovenski, specifičan tip u Hrvatskoj i neki drugi. Procjenjuje se da u svijetu postoji oko 40 milijuna simentalnih goveda. U svim europskim zemljama gdje se uzgaja, dvojako se iskorištava, osim u Britaniji i Irskoj, gdje se koristi kao mesno govedo. U prekomorskim zemljama, u koje se u posljednjih dvadesetak godina veoma širi, simentalac se koristi kao mesna pasmina u čistoj krvi i kao meliorator tamošnjih mesnih pasmina. Boja simentalca varira od žute do crvene s bijelim šarama, a glava, noge i rep su bijeli s pigmentnim poljima. Dlaka mu je mekana, koža srednje debela i djelomično pigmentirana.

Simentalna pasmina je dominantna po broju i proizvodnji mlijeka i mesa u Hrvatskoj. U uvjetima kad je neostvariva internacionalna specijalizacija proizvodnje potrebno je njegovati uzgoj kombiniranog goveda. S obzirom na svoje anatomske i fiziološke karakteristike, simentalac je osobito prikladan za manje farme kombiniranog smjera proizvodnje. Za djelotvorno iskorištavanje na velikim farmama preduvjet su određeni novi tehnološki postupci i korekcije mliječnih i muznih karakteristika. S obzirom na djelotvornost

iskorištavanja krme i visinu proizvodnje u današnjim ograničenim energetske uvjetima, smatra se poželjnom ne prevelika krava, teška 650 do 700 kg. Proizvodni kapacitet današnjih uzraslih simentalke u Hrvatskoj procjenjuje se na oko 5 000 kg mlijeka u laktaciji, sa 195-200 kg mliječne masti i 170-180 kg mliječnih proteina.

Proizvodni vijek u intenzivnom iskorištavanju traje 5 do 7 godina, pa je simentalac relativno dugovječan odnosno ustrajan u proizvodnji. S obzirom na njegovu osrednju dnevnu proizvodnju od 16-20 l, potrebe za krepkom krmom su minimalne. Simentalac je osobito poznat po sposobnosti proizvodnje kvalitetnog mesa. Visoki udio čistog mesa u polovicama (62-67%) i mramoriranost mesa svrstavaju ga u red najboljih pasmina za meso na svijetu. Simentalac je uz neke europske mesne pasmine meliorator mesa širom svijeta. U tovu na voluminoznoj krmi i koncentratu do težine 650 kg postiže dnevni prirast od 1,3 kg, a u intenzivnom tovu do 500 kg težine ostvaruje dnevni prirast preko 1,5 kg. Prikladan je za pašu na nizinskim i brdskim mekanim travnjacima.

Križanjem s crvenim holštajnom i široka upotreba bikova Fleckvieh tipa u populaciji švicarskog simentalca, na primjer, doveli su do toga da tri bliska saveza uzgajaju (Simmental, Fleckvieh, Red Holstein) izdaju zajedničko glasilo Schweitzer Fleckvieh_Offizielles Organ des Schweizerischen Fleckviehzuchtverbandes. ●

• Kruno Višak zbog kvalitetnih telića vjeran je simentalcu

POSJETILI SMO FARMU SIMENTALSKIH KRAVA U JAGNJEDOVCU KRAJ KOPRIVNICE

KRUNO VIŠAK OČEKUJE I PO SEDAM TELJENJA PO KRAVI

- Višak stalno postiže ekstra kvalitetu mlijeka. Štalski prosjek je sada oko 24 litre, a pojedine simentalke daju dnevno i po 30 litara. Od simentalca Višak očekuje i do sedam teljenja tijekom života

Farma je kapaciteta 60 krava, a imamo ih već 80. Od toga, čak 90 posto, najviše je simentalaca, priča naš domaćin. U suvremenoj farmi u selu Jagnjedovec u blizini Koprivnice ima nešto i holstein krava, no Kruno Višak, alfa i omega obiteljskog gospodarstva, ističe da će postepeno i njih zamijeniti simentalcem, a razlog je upravo kvalitetnija telad za prodaju.

Teliće prodajem, ne tovim ih, a kada je u pitanju mlijeko, ono ga prodajemo Vindiji. Cijena koju postižemo u našoj proizvodnji

je oko 3 kune za litru, ističe Kruno pokazujući nam sistem izđubriavanja. Višak stalno postiže ekstra kvalitetu mlijeka. Štalski prosjek je sada oko 24 litre, a pojedine simentalke daju dnevno i po 30 litara. Od simentalca Višak očekuje i do sedam teljenja tijekom života. Krave su na slobodnom načinu držanja, a u planu je na prostoru oko farme imati ispust kako bi svojim kravama omogućio slobodno kretanje.

Farmu sam podigao kreditom RBA banke kojega sam podigao na rok od 10 godina. Nažalost, za HBOR nisam imao sve uvje-

te pa sam morao sam riješiti financiranje cijelog projekta nove farme, opreme i proširenje broja krava. Oprema je kompletno DeLaval. Izmužište je tipa riblja kost 2x4 smještenog uz ulaz prekrasno izgrađenog objekta na rubu proplanka uz jagnjedovečku šumu. Prilikom posjete farmi uočili smo da su u tijeku radovi na uređenju okoliša, tako da će se moći govoriti o jednom doista lijepom uređenom objektu smještenom u predivnom prostoru okruženom pitoresknim selom Jagnjedovec s jedne strane, te livadama

Cisterna iz laktofriza svaki dan otprema mlijeko u Vindiju d.d. Varaždin

i šumom s druge. Pored Krune Viška, na farmi radi i njegov otac i majka, a i njegova djevojka Sanja. Svi su angažirani na proizvodnji mlijeka i mesa i ne rade ništa drugo, odnosno, svima njima to je osnovni izvor prihoda.

Obzirom da na gospodarstvu, a ni u okruženju nemaju slame odlučili su se za sistem držanja na ležištima s gumenim podom, a ispod cijelog objekta je laguna u koju se odlaže gnojovka. Uklanjanje gnoja u lagunu riješeno je tako da krave

Termo pojiljica u svakom dijelu štale. Iznad glava vidljiv je rešetkast zid koji omogućuje strujanje zraka iznad krava

hodaju po balezi i guraju ju na specijalne rešetke tvrtke Schauman. Laguna se prazni uz pomoć Joskin cisterne koju također posjeduju. Uz pomoć nje i deponatora

- Štala koju je izgradila tvrtka iz Đurđevca u potpunosti je funkcionalna za ovakvu proizvodnju

Pregrade također marke DeLaval. Krave hrane ljeti sjenažom, pivskim tropom i smjesom

gnojovka se raspodjeljuje direktno u tlo. U livade i oranice ovoga obiteljskog gospodarstva.

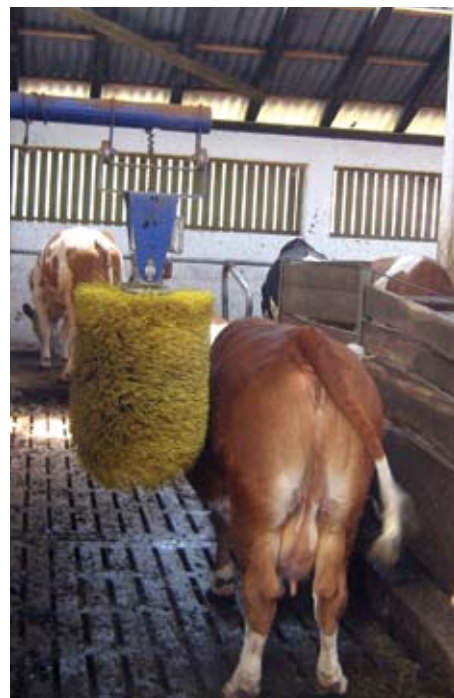
Višak ističe da je za ovu farmu cijela investicija koštala približno dva milijuna kuna. Zanimljiva je i hranidba. U ovo, ljetno doba, hrane se krave sjenažom, pivskim

tropom i smjesom, a zimi i silažom cijele stabljike kukuruza.

Hrane proizvedem dovoljno na svojih 120 jutara, priča nam gazda, a kako ističe u ovom kraju zemlje ima i za kupiti tako da ne bi bilo problema pri širenju kapaciteta.

Krave na kratkom ležištu s gumenim podom

Rotirajuća četka za krave. Vidi se i pod od Schaumanovih rešetki ispod kojih je laguna

Krovište koje je u cijelosti u funkciji ventilacije i prozračivanja, kao i prirodnog osvjjetljenja

Ima kompletnu mehanizaciju za proizvodnju krme. Sve od kose do razgrtača je marke slovenskog SIP-a koju je kupovao posredstvom tvrtke Proizvodnja opruga Dežanovec, a stroj za spremanje sjenaže u okrugle bale je marke Welger za koju ističe da je s njom jako zadovoljan. Njegova doslovce traktorska ergela, zaista plijeni pažnju. Posjeduje Agrotрона snage 150 ks, zatim traktor marke Same od 90 konja. Tu je i jedan John Deere od 75 ks, a ima i Deutch od 45 ks, te traktor marke Univerzal koji je također snage 45 konjskih snaga.

Tekst i snimci: I. PRAŠNJAK

SUVREMENO RASPOLAGANJE GNOJOVKOM S FARMI

- Primjena gnojovke pomoću deponatora ni u vrelom ljetnom danu ne uzrokuje pojavu neugodnog mirisa * Strojevi za primjenu gnojiva moraju ispunjavati sve tehničke zahtjeve kako bi se osigurala kontrolirana i pravilna primjena gnojiva, sa što manjim gubicima

• Joskin deponatori demonstrirani nedavno u Jagljedovcu kod Koprivnice

Naši poljoprivrednici izvoze gnojovku i gnojnicu na parcele kada se prikupe, ovisno o kapacitetu raspoloživom za njihovo uskladištenje na samom obiteljskom gospodarstvu/farmi. Gnojovka se sakuplja u jamama ispod staje ili u lagunama izvan staje ovisno o samoj farmi. Ako nam prikupljena gnojovka stoji 30 - 120 dana smatramo da je dovoljno prevrela i da je to zreo organski gnoj. Vrlo često, kapaciteti za sakupljanje gnojovke nisu dovoljni i ona se izvozi na parcele u doba kada imamo velike gubitke. U vrućim ljetnim danima, zbog isparavanja, a u zimskim zbog ispiranja. Često su poljoprivrednici-stočari primorani izvoziti gnojovku na parcelu iako je: tlo zasićeno vodom, ili duboko smrznuto, ili je usjev u

osjetljivoj fazi, ili tijekom visokih temperatura, ili pak postoji opasnost od jakog mraza i naravno tamo gdje može doći do zagađenja podzemnih voda.

Naime, poznato je da je u NN 56/08 objavljen Pravilnik o dobroj poljoprivrednoj praksi u korištenju gnojiva. Između ostalog u Pravilniku stoji:

U cilju smanjivanja gubitaka dušika ispiranjem i isparavanjem (volatizacija) zabranjuje se:

1. gnojenje gnojnicom i gnojovkom na svim poljoprivrednim površinama bez obzira na pokrov od 1. prosinca do 1. ožujka;
2. gnojenje gnojnicom i gnojovkom raspođjelom po površini bez unošenja u tlo na svim poljoprivrednim površinama od

1. svibnja do 1. rujna;
3. gnojidba krutim stajskim gnojem na svim poljoprivrednim površinama od 1. svibnja do 1. rujna;
4. gnojidba mineralnim gnojivima s nitratričnim dušikom na svim poljoprivrednim površinama od 01. studenog do 01. veljače, a iznimno je dozvoljena primjena urea amonijevog nitrata (UAN) po žetvenim ostacima.

S DEPONATOROM BEZ SMRADA I NA +30

Ova je "učionica na otvorenom" pokazala da primjena gnojovke pomoću deponatora ni u vrelom ljetnom danu (30. lipnja, uz temperaturu oko 30oC) nije uzrokovala pojavu neugodnog mirisa. Dakle, gubici

• Spremnici moraju svojom veličinom zadovoljiti prikupljanje gnoja za šestomesečno razdoblje

isparavanjem svedeni su na minimum. Slike koje vidimo svakodnevno, svjedoče nešto sasvim dugo.

Prikazana su dva različita tipa deponatora: za tratinu i za oranicu. Na fotografijama možemo vidjeti primjenu zrele gnojovke deponatorom namijenjenim primjeni gnojovke na oraničnim površinama, piše na internet stranici HZPSS-a Tatjana Međimurec

TABLICA 1.: PRIPADAJUĆI IZNOS UVJETNOG GRILA PO POJEDINOJ VRSTI DOMAĆE ŽIVOTINJE

Domaća životinja	UG/domaćoj životinji
Odrasla goveda starija od 24 mjeseca	1,0
Goveda starosti od 12 do 24 mjeseca	0,6
Goveda starosti od 6 do 12 mjeseca	0,3
Rasplodni bikovi	1,4
Telad	0,15
Konji	1,2
Ždrebad	0,5
Ovce i koze	0,10
Janjad, jarad	0,05
Krmače	0,3
Nerasti	0,4
Svinje u tovu od 25 do 110 kg	0,15
Odojci	0,02
Kokoši nesilice	0,004
Tovni pilići	0,0025
Purani	0,02
Kunići i pernata divljač	0,002

dipl. ing., a vidljive su i na našim slikama. Ovim Pravilnikom propisuju se opća načela dobre poljoprivredne prakse u korištenju gnojiva, razdoblje u tijeku godine kada nije dozvoljena primjena gnojiva na poljoprivrednim tlima, način primjene gnojiva na nagnutim terenima, vodom zasićenim tlima, plavljenom, smrznutom ili snijegom prekrivenom tlu, uvjeti za primjenu gnojiva blizu vodotoka, postupci primjene mineralnog i organskog gnojiva, veličina i svojstva spremnika za stajski gnoj.

Uvjeti korištenja i postupanja s gnojivima propisani ovim Pravilnikom na područjima koja su, po Odluci o područjima podložnim eutrofikaciji i područjima ranjivim na nitrata donijetoj temeljem Zakona o vodama (»Narodne novine«, broj 107/95, 150/05), proglašena ranjivim, smatraju se obvezujućim u primjeni, a na ostalim područjima koja nisu proglašena ranjivim smatraju se preporukom korisnicima.

Gnojiva se koriste na način da se ostvare osnovni ciljevi gnojidbe:

- postizanje stabilnog, visokog i isplativog prinosa dobre kakvoće,

TABLICA 2.: KOLIČINA DUŠIKA U STAJSKOM GNOJU KOJA SE DOBIJE GODIŠNJIM UZGOJEM DOMAĆIH ŽIVOTINJA, PRERAČUNATO NA UG

Vrsta domaće životinje	N (kg/godina)
Goveda	70
Konji	60
Ovce i koze	70
Svinje	80
Perad	85
Ostale domaće životinje	85

- optimizacija opskrbe usjeva hranjivima,
- održavanje ili popravljavanje plodnosti tla,
- zaštita okoliša.

Ciljevi podrazumijevaju vrstu, količinu i oblik biljnih hranjiva te način i vrijeme korištenja koji osiguravaju:

- najveću iskoristivost dodanih hranjiva,
- najmanji gubitak hranjiva,
- najmanji prijenos hranjiva u vode.

GNOJIDBA U SKLADU S POTREBAMA BILJAKA

Gnojiva se koriste u skladu s potrebama biljaka za hranjivima pri čemu se uzima u obzir:

- bilanciranje unesenih hranjiva (mineralna i organska gnojidba, žetveni ostaci, navodnjavanje) i hranjiva iznesenih iz tla (odnošenje hranjiva ostvarenim prinosom, procjena gubitaka hranjiva ispiranjem, isparavanjem, denitrifikacijom) na temelju početne analize tla i tehnoloških postupaka tijekom proizvodnje,
- očekivana razina proizvodnje i kakvoća prinosa,
- raspoloživa količina hranjiva u tlu i dodatne količine biljkama dostupnih hranjiva za koja predviđamo da će nastati u tijeku rasta usjeva, ovisno o uvjetima rasta usjeva, tipu tla, podneblju u kojem se usjev uzgaja,
- pH vrijednost tla, količina humusa u tlu i tekstura tla, kako s gledišta povećanja pristupačnosti hranjiva, tako i s gledišta smanjenog gubitka hranjiva ispiranjem,
- direktan utjecaj gnojidbe i indirektan utjecaj mjera popravke tla na raspoloživost sekundarnih hranjiva: kalcij (Ca), magnezij (Mg), sumpor (S), mikrohranjiva:

bor (B), klor (Cl), bakar (Cu), željezo (Fe), mangan (Mn), molibden (Mo), nikal (Ni), cink (Zn), a posebice teških metala,
 – uvjeti proizvodnje koji utječu na dostupnost hranjiva, posebno poljoprivredna kultura, pred usjev, obrada tla i navodnjavanje,
 – rezultati lokalnih i regionalnih poljskih pokusa.

KORIŠTENJE GNOJIVA S DUŠIKOM

Gnojiva s dušikom se unose u tlo u vrijeme pogodno za agrotehničke zahvate, osim u slučajevima kada je to ovim Pravilnikom zabranjeno.

Na područjima koja su ugrožena od poplava gnojivo se unosi u tlo kada završi razdoblje prijetnje od poplave i nakon što je isključena mogućnost plavljenja. Strojevi za primjenu gnojiva moraju ispunjavati sve tehničke zahtjeve kako bi se osigurala kontrolirana i pravilna primjena gnojiva, sa što manjim gubicima. Na područjima zona sanitarne zaštite izvorišta i drugih ležišta voda, koja se koriste ili su namijenjena za javnu vodoopskrbu, gnojidba poljoprivrednog zemljišta provodi se prema propisima koji uređuju upravljanje vodama.

Pri određivanju količine stajskog gnojiva te načina i vremena primjene, moraju se poštivati odredbe ovoga Pravilnika.

(2) U tijeku jedne kalendarske godine poljoprivredno gospodarstvo može gnojiti poljoprivredne površine stajskim gnojem do sljedećih graničnih vrijednosti primjene dušika:

- 210 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena u početnom četverogodišnjem razdoblju
- 170 kg/ha dušika (N), dozvoljena primjena nakon isteka četverogodišnjeg razdoblja.

Primjenu stajskog gnoja potrebno je provoditi na način da se gubici dušika smanje na najmanju moguću mjeru. U cilju smanjivanja gubitaka dušika u primjeni stajskog gnoja, korisno je provoditi sljedeće:

- gnojidba stajskim gnojem provodi se na način da se spriječi hlapljenje amonijaka, a pri tom treba voditi računa u kojem je stadiju vegetacija, o vremenskim razmacima,

posebno temperaturi i vlažnosti zraka te osunčanosti,

- na nezasićenim površinama potrebno je stajski gnoj što prije unijeti u tlo,
- stajski gnoj treba jednakomjerno rasporediti po površini tla,
- gnojovku prije gnojenja promiješati. Zabranjena je primjena stajskog gnoja:
 - u II. Zoni sanitarne zaštite izvorišta, ako nije drugačije određeno propisima koji uređuju upravljanje vodama,
 - na tlima zasićenim vodom,
 - na tlima koja su prekrivena snježnim prekrivačem,
 - na zamrznutim tlima te na plavnim zemljištima,
 - u proizvodnji povrća, jagodastog voća i ljekovitog bilja, unutar 30 dana prije zriobe i berbe,
 - pomiješanog s otpadnim muljem ili kompostom od otpadnog mulja,
 - s poljoprivrednih gospodarstava na kojima su utvrđene bolesti s uzročnicima otpornim na uvjete u gnojnoj jami,
 - na ne poljoprivrednim zemljištima.
- Zabranjena je primjena gnojnice i gnojovke:
 - u II. Zoni sanitarne zaštite izvorišta, ako nije drugačije određeno propisima koji

uređuju upravljanje vodama,

- na 25 m udaljenosti od bunara,
- na 20 m udaljenosti od jezera,
- na 5 m udaljenosti od ostalih vodenih tokova,
- na nagnutim terenima gdje se slijevaju s površine,
- na nagnutim terenima uz vodotokove, s nagibom većim od 10 % na udaljenosti manjoj od 10 m od vodenih tokova.

SKLADIŠTITI NA UREĐENIM GNOJIŠTIMA

Stajski gnoj skladišti se na uređenim gnojštima: platoima za kruti stajski gnoj, gnojšnim jamama, lagunama, jamama za gnojnicu, ili u drugim spremnicima. Spremnici moraju biti vodonepropusni, tako da ne dođe do izlivanja, ispiranja ili otjecanja stajskog gnoja u okoliš, kao i onečišćenja podzemnih i površinskih voda. Tekući dio stajskog gnoja mora biti prikupljen u vodonepropusne gnojne jame iz kojih ne smije biti istjecanja u podzemne ili površinske vode. Spremnici moraju svojom veličinom zadovoljiti prikupljanje gnoja za šestomjesečno razdoblje, s time da je za jedno uvjetno grlo potrebno, za razdoblje od šest mjeseci

skladištenja, osigurati:

- za kruti stajski gnoj najmanje 4 m² površine spremnika uz visinu nakupine gnoja od 2 m odnosno 8 m³ prostora spremnika za kruti stajski gnoj, ako je visina hrpe manja od 2 metra, a za gnojnicu spremnik od 2 m³,
- za skladištenje gnojovke 10 m³ za lagune.

Bez obzira na odredbe ovoga pravilnika, jame za gnojnicu nije potrebno izgraditi ukoliko se kroz sustav i tehnologiju uzgoja domaćih životinja ne stvara gnojnica.

VIŠAK STAJSKOG GNOJA MORA SE ZBRINUTI

Ako se gnojidba stajskim gnojem ne može provesti zbog nedovoljnih poljoprivrednih površina, poljoprivredno gospodarstvo mora višak stajskog gnoja zbrinuti gnojidbom poljoprivrednih površina drugog vlasnika na temelju ugovora, preradom stajskog gnoja u bioplin, kompost, supstrat, ili pak zbrinjavanjem stajskog gnoja na druge načine.

M.BARIĆ

TABLICA 3.: SADRŽAJ DUŠIKA, FOSFORA I KALIJA U STAJSKIM GNOJIVIMA I NAJVEĆA DOZVOLJENA KOLIČINA U PRIMJENI GNOJIVA

Vrsta gnojiva	% N	% P ₂ O ₅	% K ₂ O	Granične vrijednosti primjene dušika (N) kg/ha	Najveća dozvoljena količina gnojiva prema graničnim vrijednostima (u t/ha)	sadržana količina hranjiva (kg/ha)		
						N	P ₂ O ₅	K ₂ O
Goveđi	0.5	0.3	0.5	210	42	210	126	210
				170	34	170	102	170
Konjski	0.6	0.3	0.6	210	35	210	105	210
				170	28	170	85	170
Ovčji	0.8	0.5	0.8	210	26	210	130	210
				170	21	170	106	170
Svinjski	0.6	0.5	0.4	210	35	210	175	140
				170	28	170	142	113
Kokošji	1.5	1.3	0.5	210	14	210	182	70
				170	11	170	147	57
Brojlerski	3.0	3.0	2.0	210	7	210	210	140
				170	5.5	170	170	110
Kompost goveđi	2.1	2.2	0.8	210	10	210	220	80
				170	8	170	180	65
Gnojovka goveđa	0.4	0.2	0.5	210	52 m ³ /ha	208	104	260
				170	42 m ³ /ha	170	85	210
Gnojovka svinjska	0.5	0.4	0.3	210	42 m ³ /ha	210	168	126
				170	34 m ³ /ha	170	136	102

KALEMLJENJE PAPRIKE

- Iskalemljene biljke imaju brži porast korjenovog sistema, bolje usvajanje hranjiva, veću otpornost i visoku tolerantnost prema zemljišnim štetočinama i bolestima.

Paprika se svrstava u toploljubive i visokoakumulativne kulture i na otvorenom polju i u zaštićenom prostoru. Suвременa proizvodnja paprike u zaštićenom prostoru podrazumjeva intenzivno korištenje zemljišta. Intenzivnim korištenjem zemljišta i nepoštovanjem pravila plodoreda, dolazi do narušavanja njegovog kvaliteta. To se obično odnosi na osiromašenje zemljišta hranjivima, zbog jednostranog iskorištavanja, ali i pojave zemljišnih štetočina kojih se u početku možemo riješiti dezinfekcijom, a kasnije čak ni skupa, kemijska sredstva nemaju nikakvog efekta. U tom slučaju pribjegava se kalemljenju. U suвременim sistemima uzgoja kalemljenje će ubrzo postati sastavni dio tehnologije proizvodnje, piše o toj problematici mr. Anđelko Mišković, priznati povrtlarski stručnjak koji je o tome pisao u «Suвременom povrtlaru» a tekst donosimo u cijelosti zbog njene iznimne važnosti u povrtlarstvu.

Kalemljenje u povrtlarstvu najranije je počelo kod lubenica. Najduže se zadržalo kalemljenje na obične tikve, a danas se koriste i interspecijski hibridi. Ove iskalemljene biljke pokazale su izuzetnu otpornost i tolerantnost na uvjete sredine,

Iskalemljene biljke pokazale su izuzetnu otpornost i tolerantnost na uvjete sredine, iako se sade na otvorenom polju

iako se sade na otvorenom polju. Ubrzo se počelo raditi na kalemljenju rajčice. Ova mjera u intenzivnoj, stakleničnoj, pa i plasteničkoj proizvodnji, zauzima svoje mjesto. Otpornost na zemljišne štetočine, otpornost na niske temperature, pojačan

vigor biljke, intenzivan rast korijenovog sistema i na kraju povećan prinos, bile su osnovne linije vodilje ka širenju kalemljenja i kod drugih vrsta. Danas se ova mjera izvodi i kod paprike, krastavca, plavog patlidžana i kupusnjača.

Prednost korištenja podloge kod paradajza očita je, jer već postoje četiri različite tehnologije orezivanja stabla i načina vođenja biljaka.

KALEMLJENJE I U KOMERCIJALNE SVRHE

Odnedavno je počelo korištenje kalemljenja i u komercijalne svrhe kod paprike. Sama tehnologija, odnosno proces kalemljenja, ne razlikuje se mnogo od drugih vrsta. Obično se obavlja istovremeno sjetva podloge i plemke. Zbog tankog stabla (oko 2 mm) većinom se primjenjuje kalemljenje tehnikom kosog reza. Kao podloga na trzistu nalazi se hibridna podloga Snooker (S&G) koja je izuzetnog porasta, jakog korjenovog sistema, otporna na niske temperature i visoku koncentraciju hranjiva. Posjeduje i visoku tolerantnost prema zemljišnim bolestima i štetočinama. Nakon sjetve, kada se podloga sije u kontejnere, a plemka u gajbe, dosta gusto (kao za pikiranje), nakon formiranja 4-6

Suвременa proizvodnja paprike podrazumjeva intenzivno korištenje zemljišta

pravih listova, pri debljini stabla od oko 2 mm počinje kalemljenje. Za kalemljenje se mora osigurati žilet, koji se postavi u specijalan držač tako da nanošenjem stabla na žilet dolazi do sječanja pod uglom od 45°. Za kalemljenje je idealno ukoliko je rez što precizniji i površina naleganja što veća. Podloga se sječe iznad kotiledona, a plemka obično isto iznad kotiledona, ali to zavisi i od izduženosti rasada. Nakon spajanja sa silikon-skom štikaljkom, moguće je postavljanje i drvenih štapića, koji će poslužiti kao oslonac biljkama. Idealno bi bilo iskalemljene biljke staviti u komoru za kalemljenje, gdje točno mogu da se kontroliraju klimatski uvjeti.

VISOKA RELATIVNA VLAŽNOST ZRAKA

Međutim, u priručnim uvjetima mogu da se koriste i PVC gajbe. U ove gajbe se poreda iskalemljeni rasad i dobro zalije. Gajbe svojom visinom od 25-30 cm predstavljaju držače, tj. konstrukciju za foliju kojom sve prekrivamo. Prvu foliju čini perforirana folija. Drugi i treći sloj čine obične folije debljine od 80-120 um.

Na ova tri sloja folije postavlja se tamna folija ili mreža za zaštitu od grada (zelene ili crne boje) koja ima funkciju da zamrači rasad u prvih 48 sati. Kalemljeni rasad mora se nalaziti u uvjetima visoke relativne vlažnosti zraka i niske osvjetljenosti. Nakon 48 sati (dva dana) skida se tamna folija, pa se intenzitet svjetlosti povećava. Do tog momenta već je počelo stvaranje kalusa. Nakon 96 sati (4. dan od kalemljenja) skida se druga folija, nakon 144 (6. dan od kalemljenja) skida se i posljednja (perforirana folija). Biljke u gajbama ostaju još 2-3 dana kako bi se navikle na intenzivno osvjetljavanje, a zatim se odnose i postavljaju na veći međusobni razmak kako bi nesmetano nastavile svoj razvoj. Kod kalemljene paprike preporučuje se uklanjanje prvog, pa čak i drugog cvijeta kako bi biljka bila više vegetativna u početnom periodu rasta.

Iskalemljene biljke imaju brži porast korjenovog sistema, bolje usvajanje hranjiva, veću otpornost i visoku tolerantnost prema zemljišnim štetočinama i bolestima.

Pripremio: Marko BRATALJENović

SIVA PLIJESAN JAGODE (BOTRYTIS CINEREA PERS.)

NEOPHODNA TRI TRETIRANJA

- **Mnogima se dogodila upravo ova problematika u jagodama, pa smo za njih pronašli rješenje na stranicama Chromos agro. Uzročnik napada plodove dok su još sitni i zeleni, a naročito kasnije u zriobi**

Siva plijesan jagode (*Botrytis cinerea* Pers.) je svakako najopasniji uzročnik bolesti jagoda. Može smanjiti urod u neslućenim razmjerima, naročito ako nastupe povoljni uvjeti za razvoj gljivice (učestale kiše i visoka relativna vlaga zraka-uslijed rose). Uzročnik napada plodove dok su još sitni i zeleni, a naročito kasnije u zriobi. Najpovoljnija temperatura za razvoj bolesti kreće se od 15-20° C. Međutim, uzročnik bolesti može inficirati plod na mjestu kapi vode (ako se vlaga zadrži 4-8 sati) uz temperaturu od 13-15° C.

Simptomi zaraze: na zelenim plodovima uoč se smeđe, uleknute pjege ispod kojih je meso mekše od okolnog. Za kiše ili visoke vlage, takve plodove prekrije siva plijesan poput paučine.

Ako su napadnuti zreli plodovi, oni posmeđe, dobiju bljutav okus i trunu uz pojavu sive prevlake.

Inficirani plodovi pokazuju simptome i nakon berbe, kad prilikom malo dužeg transporta mogu svi propasti.

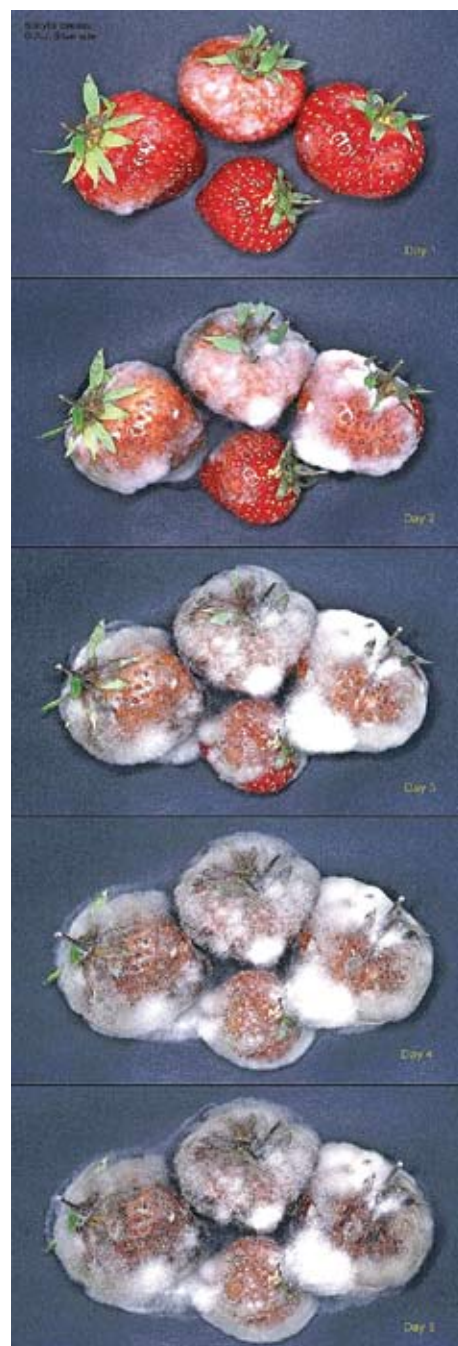
Suzbijanje: mora se provesti kemijsko tretiranje dozvoljenim pripravcima i to u

tri navrata:

1. pred punu cvatnju
2. nakon pune cvatnje
3. nakon završene cvatnje

Od pripravaka preporučam primjenu fungicida SWITCH 62,5 WG ili RONILAN DF. Fungicid SWITCH 62,5 WG posjeduje 2 djelatne tvari koje se idealno dopunjuju i pružaju vrhunsku kurativnu i protektivnu zaštitu od napada uzročnika sive plijesni. Primjenjuje se u količini od 1 kg/ha uz karencu od 7 dana. RONILAN DF je također suzbija gljivice uzročnike sive plijesni, ali uglavnom protektivnim načinom djelovanja. Primjenjuje se u količini od 1,5 kg/ha uz karencu od 14 dana. Suzbijanjem uzročnika sive plijesni suzbit ćemo još dvije bolesti jagode: *Gnomonia fructicola* i *Phytophthora fragariae*.

Uz pravilan odabir fungicida vrlo je važna kvaliteta aplikacije. Preporučamo primjenu velike količine vode (do 2.000 l/ha radi dobre pokrovnosti) i povećanje tlaka uređaja. Prije primjene pripravaka svakako pažljivo pročitajte uputstvo za uporabu, piše stručnjak tvrtke Chromos agro, Renato Vilenica, dipl.ing.agr

NA JEDNOM MJESTU KOMPLETNA OPREMA TVORNIČKE CIJENE

Vulinčeva 10, Ivanić Grad
Tel.:385 1 28 82 811, Fax:385 1 28 82 482
E-mail:gumex-eko@inet.hr
www.gumex-eko.hr

GUMEX **Āko**

18 godina s Vama!

ARAPSKI KONJI PONOVRNO HIT MEĐU HRVATSKIM UZGAJIVAČIMA

- Ti su konji poznati po gracioznim, lebdećim pokretima, što je posebice vidljivo u galopu. U kasu dolazi do izražaja rad koljena. Ergela "Višnjica" je 22. listopada 2005. godine postala pridruženi član Svjetske organizacije za uzgoj arapskih konja (World Arabian Horse Organization -WAHO)

- U besprijekorno uređenom okolišu ergele mnogi slobodno vrijeme provode u jahanju i druženju s konjima

Iz izvještaja HSC-a, većini uzgajivača i zaljubljenika u arapske konje poznata je činjenica da u Republici Hrvatskoj postoji 8. aktivnih linija arapskih pastuha i to Zobeyni, Kuhaylan Zaid, Latif, Siglavy, Saklawi, Kuhailan Haifi i Gazal. Svaku od njih prati zanimljiva priča vezana uz njihov dolazak na naše prostore iz njihove pradomovine. Pastuha Kuhaylan Zaida, za potrebe Mađarske ergele Babolna, pronašao je poljski stručnjak Bogdan Zietarski uz pomoć svog kolege njemca Carla

Raswana, prešavši za tu prigodu 12.000 km arapske pustinje i pregledavši više od 10.000 konja. Dolazak tog plemenitog pastuha podigao je ergelu Babolna na jedno od vodećih mjesta u Europi te je bio presudan za nastanak Shagy arabera.

PORIJEKLO OD KUHALAN ZAIDA

Originalni pastuh linije Kuhaylan Zaid uzgojen je 1923. godine od beduinskog plemena Wuld Ali. Treba znati da taj pastuh nije do dolaska na Babolnu boravio

u zatvorenom prostoru, a ni pod krovom. Unatoč surovim uvjetima Kuhaylan Zaid je s hipološkog stajališta predstavnik idealne ljepote.

Originalni Kuhaylan Zaid boravio je na Babolnu od 1932. do 1948. godine. Do kraja II. svjetskog rata njegova 34 sina opasivala su u Mađarskom zemaljskom uzgoju.

Ovo porijeklo našlo je primjenu i na našim područjima. Porijeklo kreće od Kuhaylana Zaida I. koji potječe od 24 Kemira rođe-

nog 1933. godine u Babilni. Ovaj pastuh boravio je u poznatoj ergeli Inocentof Ilok (Inocenc dvor) talijanskih grofova Odescalchia. S ergele Inocentof (Inocenc dvor) s uspjehom se proširio i na ostale ergele. Nakon II. svjetskog rata i propasti grofovske ergele uzgoj se nastavlja na vojnoj ustanovi Karađorđevo. Na ergelu arapskih konja Višnjica, 740 Kuhaylan Zaid dolazi početkom sedamdesetih godina prošlog stoljeća i u Hrvatskom uzgoju aktivno sudjeluje njegovih pet sinova i to: 1 Kuhaylan Zaid XLV-2, 8 Kuhaylan Zaid-Kuki, 1o Kuhaylan Zaid-Axel, 21 Kuhaylan Zaid-Sokol, 116 Kuhaylan Zaid-Rios.

Od samog svog dolaska na Višnjicu, Kuhaylan Zaid je linija koja svojom ljepotom privlači pažnju kako ljudi koji su vrsni poznavatelji konja tako i "običnih" posjetitelja koji u velikom broju pohode ergelu.

NA VIŠNJICI JE 122 KUHALAN Zaid VI-2

Na Višnjici je trenutno samo jedan pastuh te plemenite linije, 122 Kuhaylan Zaid VI-2, oždrebljen 18.03.2000. godine (1 Kuhaylan Zaid XLV-2 x 36 Hamdani VI). Konj je alat, vrlo lijepog i ponosnog držanja te posebno izraženog temperamenta, a prikazan je i na 3. Smotri rasplodnih pastuha Republike Hrvatske. Pastuh je u pripustu, te s pravom možemo očekivati još tako lijepih primjeraka posebne linije i nastavak višegodišnje tradicije, piše Dabilor Pokupčić na Internet stranici ergele Višnjica. Kao i ostale linije u Hrvatskom tradicionalnom uzgoju tako i linija Gazal ima vrlo bogatu prošlost i unatoč svim povijesnim nedaćama uspjela se sačuvati do današnjih dana i donijeti nam dašak prošlog vremena i ono što je kod te linije najizraženije, jedan poseban temperament koji oduševljava sve ljubitelje konja. Ergela arapskih konja "Višnjica" osnovana je 1970. godine u sastavu IPK Osijek, RO Ratarstvo Slatina, OOUR Višnjica, na imanju koje odiše poviješću. O tome zorno svjedoče gospodarski objekti i staje sagrađeni krajem 19. i početkom 20. stoljeća, kao i perivoj sa stablima starim i stotinjak godina.

UZGOJ ZAPOČEO S DVIJE KOBILE IZ ERGELE «BORIKE»

Uzgoj počinje s dvije arapske kobile dopremljene iz bosanske ergele "Borike" iz koje je nakon toga nabavljeno još nekoliko grla. Stručni nadzor uzgoja u početku je provodio Centar za selekciju konja Đakovo, a radi postizanja boljih rezultata i podizanja kvalitete uzgoja od 1988. godine uključuju se: Centar za reprodukciju u stočarstvu Hrvatske, Poljoprivredni in-

Ovakvom ergelom hrvatski uzgajivači konja doista mogu biti ponosni

stitut iz Križevaca i Poljoprivredni centar Hrvatske.

Za rasplod su se koristili pastusi iz ergela s područja tadašnje Jugoslavije, a 1989. godine, posredstvom Poljoprivrednog instituta iz Križevaca, koristio se pastuh egipatskog porijekla Mabrouk, u svrhu osvježavanja krvi. Radi povećanja broja grla tijekom 1990. godine proširen je stajski prostor.

Početkom Domovinskog rata, 1991. godine, Ergela je zbog neposredne ratne opasnosti privremeno preseljena u Koprivnicu. Otežani uvjeti boravka konja tijekom tog perioda znatno su pogoršali

kondiciju konja, a kao posljedica toga zabilježen je veći broj pobačaja, što je poremetilo reprodukciju. U rano ljeto 1992. godine, Ergela je vraćena u matične staje u Višnjici. Slijedom restrukturiranja RO Ratarstva Slatina, Ergela je pripala tvrtki Viagro d.d. Slatina. S obzirom na otežane uvjete poslovanja, tvrtka je 2001. godine Ergelu ustupila na uslužno držanje poduzeću "Bistrica", očekujući da će biti okončan zatraženi postupak sanacije tvrtke "Viagro". Umjesto predviđene sanacije, u tvrtki Viagro d.d. početkom 2004. godine proglašen je stečaj. U stečajnom postupku na javnoj dražbi 29. prosinca

Radovi na opremanju konjušnice i bokseva

I vanjski izgled glavne štale je doista graciozan poput njegovih stanara

2004. godine, posredstvom Rural Coopa, zadruge za ruralni razvoj Zagreb, Ergela arapskih konja "Višnjica" dobiva nove vlasnike.

PZ ERGELA VIŠNJICA ODLIČAN «GAZDA»

Od sredine ožujka 2005. godine upravljanje Ergelom preuzima novoosnovana Poljoprivredna zadruga "Ergela Višnjica" u čijem je vlasništvu tada 37 grla. Krajem 2005. godine Ergela je raspolagala s 38 grla, i to: 10 pastuha, 16 kobila, 9 muške omadi, 3 ženske omadi. Predlažemo vam svakako da pogledate Internet stranicu www.visnjica.hr i uvjerite se u odlično stanje. Za vas smo se mi, doduše bez vodiča, jer smo došli nenajavljeni, prošetali ergelom koja je u odličnom stanju. Uvjerili smo se u velike radove koji se upravo obavljaju a koji će posebice poboljšati kvalitetu života arapskih konja. Radilo se na štalama i u građevinskom smislu, a uvjerili smo se i kako se ne štedi i na vrhunskoj opremi unutar objekata. Ergela "Višnjica" je 22.

listopada 2005. godine postala pridružen član Svjetske organizacije arapskih konja (World Arabian Horse Organization - WAHO). U drugoj polovici kolovoz

voza 2006. godine uveženo je iz Slovenije 6 punokrvnih arapskih grla i to: kobila – Narodnaja, GS Aleluja i Polka P, pastuh GS Ponos, te ždrebad Platon P i Nakit.

Na 14. Međunarodnom stočarskom, gospodarskom i obrtničkom sajmu u Bjelovaru 2006. godine, Ergela je izlagala dva grla u kategoriji čistokrvne arapske pasmine konja, i to: pastuha GS Ponos (2003.), koji je proglašen šampionskim grlom izložbe u konjogojstvu, te kobilu Narodnaju (1998.), koja je nagrađena I. nagradom (zlatnom medaljom). Svakako sve zainteresirane, za jahanje, za kupnju konja, ili pak samo za posjet savjetujemo da za sve informacije se obrate na slijedeće telefone (091) 6546 135 – Josip Grahovac, voditelj ergele, kao i na broj (091) 1546 134 na koji mogu dogovarati jahanje. U Ergeli imaju jasno istaknut i cijenik jahanja. Pa tako jahanje na livadi s pratiteljem stoji 10 kuna za tri minute, a samostalno u manježu ili na livadi 60 kn, a s pratiteljem 80,00 kn. Terensko samostalno jahanje sat vremena košta 100 kuna.

SVAKO GRLO IMA SVOJU CIJENU

Na Internet stranici visnjica.hr su podaci o primjercima za prodaju. Pa tako i izdajemo neke primjere.

Pastuh 30 Saabih
V-1 košta

Glava arapskog konja posebno je cijenjena

U Višnjici su Arapi iz stečaja izašli još jači

9.760,00 kn, dok 403 Ibn Jameel Gazal, oždrebljen: 08.02.2007 košta približno 10.980,00 kn. U te cijene uključen je i PDV. Normalno, mi tu ne navodimo zbog nedostatka prostora, ali uz cijenu je objavljena i fotografija, spol, te roditelji. Tako primjerice 151 Mabrouk XXXII-2, oždrebljen:

09.02.2003, od oca BEY EL JAMAAL i majke PELAJA je 48.800,00 kn. Iz literature izdajamo i neospornu činjenicu. Smatra se da je arapski konj izvor svih toplokrvnih pasmina konja. Također je osnovni temelj engleskog punokrvnjaka. To je potpuno čista konjska pasmina i

U koralima ergele Višnjica šepure se ponosni arapi

19.05.2001. košta 15.860,00 kuna a otac je 54 Mabrouk VI-2, a majka: 64 Kadina XXXII. Izdajamo i kastrata 121 Mabrouk VI-2 koji stoji 15.860,00 kn. Punokrvna kobilica WAHO, MY SUSITA, oždrebljena: 08.03.1996 košta 20.740,00 kn. Istaknuta cijena pastuha GS PONOS, oždrebljenog

također jedna od najstarijih.

NAJLJEPŠI OD SVIH KONJA

Arapski se konj smatra najljepšim od svih konja. Svojom jedinstvenom građom i pojavom ostavlja nezaboravan dojam. To je izvanredno izdržljiv i otporan konj, po

temperamentu vatren, no istovremeno nježan i psihički stabilan. Njegova snaga i izdržljivost daju mu prednost pred ostalim pasminama u disciplinama kao što su trke izdržljivosti. Iako nije brz kao engleski punokrvni konj postoje i trke arapskih konja, kao i anglo-arabera, koje imaju svoje poklonike po cijelom svijetu. Danas arapske konje drže konjari po cijelom svijetu, a najviše ih ima u SAD. Svaka zemlja ima zasebnu evidenciju, autoriziranu od World Arab Horse Organization (WAHO).

Arapski konji anatomski se razlikuju od ostalih konja koji imaju jedan kralješak manje odnosno jednu kost repa manje. Njihova krv može se naći u gotovo svakoj suvremenijoj pasmini jahaćih konja. Uspravan je visine 140-150 cm. Iako je araber mišićav konj, najčešće nije teži od 500 kilograma. On je izuzetno izdržljiv i otporan konj, vatrenoga temperamenta, no istodobno nježan i psihički stabilan. Arapski su konji najčešće kestenjasti, riđi i sivi, a rjeđe vrani (crni).

Često imaju bijele oznake na nogama i glavi.

Glava je posebna značajka ove pasmine: široko čelo, mala elegantna njuška i konkavni profil. Male, šiljate uši gotovo se dodiruju, a oči su velike i izražajne. Izražajnost glave pojačavaju velike, senzitivne nozdrve. Izvijen vrat i relativno široka prsa tipični su za pasminu. Međutim, noge mogu biti slaba točka. Arapski konj drži rep u posebno visoku luku.

GRACIOZNI I LEBDEĆI POKRETI

Ti su konji poznati po gracioznim, lebdećim pokretima, što je posebice vidljivo u galopu. U kasu dolazi do izražaja rad koljena, a hod nije najbolja osobina te pasmine. Pokreti su skladni i gipki, ali ne osobito izdašni.

U Hrvatskoj ljubitelji ovih aktivni su i na organizaciji raznih maratona. Valjalo bi posjetiti i Internet stranicu www.maraton-arapskih-konja.com gdje su autori fantastično prikazali dosadašnje maratone, a najavljuju i ovogodišnji do Beča. U njemu sudjeluje i zasigurno najagilniji uzgajivač arapskih konja ŽELJKO PETERS kojemu je to deseti maraton. Tu su i DOMAGOJ PETERS (deveti maraton), SANDRA PREVENDAR-NEKVAPIL (sedmi), te DAVID ŠIVAK (treći), dok na prvi maraton idu SIMON ŠIVAK i ANDREI PTIČAR, dok je SINIŠA ČERNELI ove godine sudionik po šesti puta.

Branko PAPIĆ

Fotografije: Branko PAPIĆ,

www.maraton-arapskih-konja.com,

www.visnjica.hr

GRAŠEVINA I RIZLING ZA PROBRANE GOSTE

- **Prevladavaju bijela vina u tipu graševine i rizlinga. Brojni turisti su nametnuli buran razvoj vinarstva. Valja imati na umu da u komunizmu nije bilo privatnih vinograda. Uglavnom su ovdašnji ljudi imali manje plantaže poput nešto većih vikend vinograda u Hrvatskoj**

U Hrvatskoj smo vječito nedorečeni kada su u pitanju naše prednosti. Imamo vrhunske vinogradare i vinare, ali ta naša vina teško dolaze do turista. Nedvojbeno, kiksamo na organizacijskom planu, a kada je u pitanju i naša disciplina teško da možemo zaraditi prolaznu ocjenu. Nedavno smo posjetili mađarsku Baranju i uvidjeli kako se vinskim turizmom i gastronomijom na turističku scenu probijaju naši sjeverni susjedi. U Baji malom gradiću u Baranji, ali onom većem djelu, smještenom u Mađar-

prekrasni i uredni vinogradi. Tradicionalne kućice u nizu s podrumima prava su poslastica turistima. Najviše ih je iz Njemačke. Naravno, pored domaćih vinoljubaca. Nije rijetkost zadesiti i hrvatske građane, ali pretežito iz Osijeka i okolnih mjesta. Prevladavaju bijela vina u tipu graševine i rizlinga. Brojni turisti su nametnuli buran razvoj vinarstva. Valja imati na umu da u komunizmu nije bilo privatnih vinograda. Uglavnom su ovdašnji ljudi imali manje plantaže poput nešto većih vikend vino-

vrijeme Habsburgovaca. U svakom od njih kušate vina, jedu se uglavnom suhomesnati proizvodi i popularne kobasice. I dakako, uobičajeno je kupiti neko od vina. Polgar pince nam je posebno zanimljiv jer je za naše prilike ogroman podrum. Pinče, kako se čita, inače na mađarskom znači podrum. U njega stanu cijeli svatovi, a vlasnici nude mogućnost i smještaja. Ova obitelj se tradicionalno bavila kroz stoljeća vinogradarstvom i proizvodnjom vina. No, ovaj veliki podrum je nekada bio zadružni. Moramo istaći izuzetno zanimljiv spoj vinskog turizma i onoga u Harkany. ^ini nam se da za sada ovako nešto u Hrvatskoj možemo samo sanjati. Dakako, izuzev područja uz jadransku obalu. No, cilj nam je ipak pokazati našim ljudima da je ovako nešto moguće i daleko od mora. No, za sve je to potrebna daleko veća podrška vlasti, turističke zajednice, te općina i gradova. Na drugoj strani Baranje, 50-tak kilometara istočnije na obali Dunava je Baja. U blizini je Mohacsa koji je smješten 10 km od hrvatsko-mađarske granice. Iako daleko skromnijih mogućnosti nego li su lovačka područja Slavonije i Baranje, u okolici Baje razvili su lovni i ribolovački turizam barem tri puta bolje. Čarde, puste, lovišta, moteli, hoteli. Sve je u znaku lova i ribolova. A čak 60 tisuća ljudi se svake godine drugog vikenda u srpnju okupi na najvećoj fišijadi. I po tisuću zapaljenih vatri i kotlića u isto vrijeme. Miris fiš paprikaša po cijelom gradu. Nevjerojatan doživljaj. Prava poslastica za turiste. Dakako, ne prave svi isti fiš paprikaš. Nijemci, Mađari, Hrvati, Srbi, Mađari iz Hrvatske, Hrvati iz Mađarske. Svatko fiš u kotliću sprema na svoj način. U isto vrijeme probija nas žal što mi u Hrvatskoj takvim manifestacijama ne možemo privući ni domaće fišoljupce, a kamoli goste iz Njemačke.

... **Antal SZALAY**

skoj, osim lovnim bave se i gastroturizmom. Već godinama organiziraju najveću fišijadu na svijetu. Ništa ne bi bilo čudno, da na kraju nije riječ o hrvatskom nacionalnom proizvodu, fiš paprikašu. Možda u većem dijelu Hrvatske mnogi ovaj specijalitet povezuju s Mađarima, ali u stvarnosti nigdje u zemlji naših sjevernih susjeda ne prave pravi fiš paprikaš.

Na blagom bregovitom terenu baranjskih brda uz malu varoš Villany smjestili su se

grada u Hrvatskoj. No, rušenjem komunizma dijelu je vraćena oduzeta zemlja, a dio njih je i otkupljivao podruma i površine nekadašnje zadruga. No, ubrzo su njemački turisti smješteni najčešće u nedalekoj banji Harkany preplavili novootvorene podruma. Polgar Pince, Szinde Pince samo su dio onih koje smo obišli. Kao što se vidi na našim fotografijama mali podrumi s kušaonicama uređeni su upravo onako kako su izgledali i u vrijeme najbujnijeg razvoja ovoga kraja, u

OPEL COMBO I VIVARO ZA SVAKU POSLOVNU POTREBU

- Combo objedinjuje učinkovitost gospodarskog vozila s udobnošću i kvalitetom osobnog automobila

Sedam dana u tjednu, ali i 365 dana u godini kroz vruća ljeta i hladne zime, na europskim autocestama i u gradskom prometu na lenijama i lokalnim cestama, u svakom gospodarskom dvorištu jednostavno će prema riječima stručnjaka u Opelu pokrenuti posao i usmjeriti ga u pravom smjeru. Ponekad će gazda trebati gospodarsko vozilo koje po potrebi, uvečer ili preko vikenda, služi kao obiteljski automobil. Udobnost i kvaliteta osobnog

automobila u kombinaciji s učinkovitošću gospodarskog vozila je karta na koju igraju mnogi agropoduzetnici. Combo objedinjuje učinkovitost gospodarskog vozila s udobnošću i kvalitetom osobnog automobila. Riječ je o odlično stiliziranom i kompaktnom vanjskom izgledu, a ono što fascinira je svakako prostrana kabina s visokim krovom. Opel combo ima izrazito niske troškove održavanja, a proizvođač ga nudi u dvije izvedbe, osta-

Combo je sa svojih 3.2 m³ teretnog prostora savršen za svakodnevnu upotrebu

- Opel Vivaro: Zapremina teretnog prostora je između 5.0 i 8.4 m³

kljene i neostakljene..

ODLIČNO ISKORIŠTEN KAPACITET

Combo je sa svojih 3.2 m³ teretnog prostora savršen za svakodnevnu upotrebu. Uz teretni prostor dužine 1.787 mm, 1.190 mm visine, 1.348 mm širine, 1.107 mm širine između blatobrana i s niskim utovarnim pragom od samo 550 mm, Combo je vozilo kojim će se bez problema prevoziti Euro palete.

SIGURNOST NA POSLU

Opel Combo je vrlo dobro zaštićen. Izvršno ponašanje na cesti upotpunjeno je sustavima aktivne i pasivne sigurnosti. Dizelski 1.3 CDTI motor s varijabilnim direktnim ubrizgavanjem goriva, uz učinkovitost Common Rail tehnologije. No, nudi se i 1.7 CDTI dizelski motor koji je idealan za obavljanje poslova u kojima se u potpunosti koristi veliki teretni prostor Comba. Svi motori dolaze s ručnim mjenjačem s pet stupnjeva prijenosa i svi zadovoljavaju Euro 4 norme o čistoći ispuha. Combo je dostupan i uz 1.6 CNG (komprimirani prirodni plin) motor.

OPEL VIVARO - TERETNI PROSTOR JEDAN JE OD NAJVEĆIH U KLASI

PN: Vivaro s dvostrukom kabinom nudi idealno rješenje za siguran i ekonomičan prijevoz putnika ili tereta. Svi motori u ponudi zadovoljavaju Euro 4 norme o čistoći ispuha i u osnovnoj opremi dolaze uz mjenjač sa 6 stupnjeva prijenosa. Modeli sa standardnom visinom krova nude izbor dvostrukih stražnjih vrata koja se otvaraju pod kutom od 90°, 180° ili 250° ili vrata na visoko podizanje. Teretni prostor jedan je od najvećih u klasi, a u kombinaciji s vrlo niskim utovarnim pragom osigurava da palete, kartoni, sanduci i druga glomazna roba jednostavno kliznu kroz stražnja ili bočna vrata. Modeli s visokim krovom, uz dvostruka stražnja vrata pune veličine, nude i izbor bočnih kliznih vrata. Zapremina teretnog

prostora je između 5.0 i 8.4 m³. Vivaro s dvostrukom kabinom nudi idealno rješenje za siguran i ekonomičan prijevoz putnika ili tereta. Može se prevesti 6 osoba, a obujam teretnog prostora koji ostaje na raspolaganju iznosi do 3.8 m³, odnosno 3.5 m³ kod verzije sa srednjim osovinskim razmakom. Standardne Euro palete mogu se prevoziti bez problema. Za sigurnost tereta brinu se točke za učvršćivanje koje se uz mogu upotpuniti drvenim podom i zaštitom bočnih stranica.

Učinkovitost prijevoza može se povećati unutrašnjim i krovnim sustavima nosača.

PUTNIČKA VERZIJA I IZVEDBA S TOVARNIM SANDUKOM

Elegantno vozilo za prijevoz putnika udobno može smjestiti do 9 osoba i njihovu prtljagu u 3 reda sjedala. Široka klizna vrata i niski prag za ulazak omogućuju jednostavan pristup prozračnoj, prostranoj kabini s potpunim panoramskim ostakljenjem koje pruža

odličnu vidljivost. Vivaro s tovnim sandukom nudi 5.5 m² praktičnog teretnog prostora s potpuno ravnom platformom i laganom aluminijskom stražnjom te bočnim stranicama. Pretinci osiguravaju dodatnih 920 litara lako pristupačnog i sigurnog teretnog prostora. Pretinci s obje strane vozila savršeni su za odlaganje alata i opreme, dok je pretinac ispod podnice, dubine 2 860 mm, idealan za odlaganje i siguran prijevoz dužih predmeta, kao što su ljestve. ●

Provedite ljeto s ljepoticama!
Iskoristite izvrsnu ljetnu ponudu za Astru i Astru Classic!

Astra Classic

- klima uređaj
- daljinsko središnje zaključavanje
- električni podizači prednjih prozora
- električno podesiva vanjska ogledala
- vozačevo sjedalo podesivo po visini
- upravljač podesiv po visini i dubini
- 2 zračna jastuka
- ABS sustav
- servo upravljač

Astra

- automatski klima uređaj
- CD radio s MP3 funkcijom
- kožni upravljač s kontrolama radija
- 4 zračna jastuka i ABS sustav
- 16" aluminijski naplatci
- daljinsko središnje zaključavanje
- električni podizači prednjih prozora
- električna grijana ogledala
- vozačevo sjedalo podesivo u šest smjerova
- svjetla za maglu

Iskoristite ovu izvanrednu ljetnu ponudu i uživajte u ugodno rashlađenom interijeru bogato opremljenih Opel Astri, najprodavanijih automobila u Hrvatskoj već petu godinu za redom. Pažurite i provjerite zašto su toliko privlačne!

Prosječna potrošnja Astre iznosi 4,8 do 9,5 l/100 km uz prosječnu emisiju CO₂ od 130 do 242 g/km.
Prosječna potrošnja Astre Classic iznosi 4,6 do 6,6 l/100 km uz prosječnu emisiju CO₂ od 144 do 173 g/km.

Prodajno servisni centar Osijek - ovlaštenu Opel partner
Osijek, Sv. Leopolda B. Mandića 113, tel. (031) 298 329, fax (031) 297 159

Prodajno servisni centar Đakovo - ovlaštenu Opel partner
Đakovo, Petra Preradovića 209, tel./fax (031) 818 800

www.opel.hr

TRUSTED BRAND

EuroWolf

Germany

www.acm-mehanizacija.hr
www.foton-perkins.com
www.euro-wolf.com

ISKORISTITE OVU JEDINSTVENU PRILIKU!

**POVRAT KAPITALNIH
ULAGANJA JE 40%**

**75 ks
105.000 KN***

EuroWolf 754/4WD

Motor: 4 cilindra, 75 ks

Pogon: 4 x 4

 Perkins Licence

*Isporuka odmah

*PDV i grijana kabina su uključeni u cijenu.

Tel: 01/6621 311, Mob: 091/6608 092

DISTRIBUTERI:

Banjavčić d.o.o., Karlovac, 047/641-290
Santini d.o.o., Vinkovci, 032/308-340
Panex agm d.o.o., Čakovec
Agronom d.o.o., Požega, 034/319-051
Džambo trade d.o.o., Virovitica, 033/730-764
Danijel d.o.o., Pleternica, 034/311-087
Val-ma d.o.o., Križ, 01/2820-627
Mar d.o.o., Bjelovar, 043/251-021
Adria panos d.o.o., Osijek, 031/351-235